

RESTAURATORI ROMÂNII: ARHITECTUL ȘTEFAN BALȘ (1902 – 1994)

FIȘĂ MONUMENT RESTAURAT

Denumire Biserica Sfântul Sava

Localizare Mun. Iași, Str. Costache Negri 44, jud. Iași

Cod LMI IS-II-a-A-03953

Scurt istoric

Tradiția istorică atestă prezența călugărilor de la Sf. Sava de lângă Ierusalim, după anul 1330. Edificiul actual a fost terminat de zidit în luna mai 1625, când s-a așezat deasupra ușii de intrare pisania. Biserica a fost înnoită din temelii de către Ionache Postelnicul, în vremea domniei lui Petru Șchiopul. Paul de Alep, vizitând Iași în vremea domnitorului Vasile Lupu, este uimit de arhitectura unică a acestei biserici, lăsându-ne o frumoasă descriere.

Mănăstirea „Sf. Sava” a fost un important centru cultural al orașului Iași. În anul 1714, aici și-a desfășurat cursurile Academia Domnească. Deosebit de importantă a fost și tipografia slavo-română care a tipărit numeroase cărți unele și în limbile greacă sau arabă. În anul 1864, în casele stăreției își deschidea cursurile Colegiul „Sf. Sava”, ulterior Gimnaziul „Sf. Sava”.

Restaurare

Încă din anul 1932, Ștefan Balș a întocmit releveul și devizul pentru reparații necesare și pentru canalizarea terenului. În anul 1936 au demarat lucrările de consolidare a turnului clopotniță, consolidarea zidăriei, înlocuirea învelitoarei de tablă cu învelitoare de olane. Contraforții și arcul de zidărie de deasupra intrării au fost completați și acoperiți cu olane puse direct pe zidărie. S-a executat pardoseala cu cărămidă montată din nou pe pragul arcadelor etajului.

În anii 1937-1938 s-a înlocuit învelitoarea de tablă, pe jumătate smulsă de furtună, de pe turlile bisericii, printr-o învelitoare nouă din olane. S-au făcut lucrări la nivelul turlilor, s-a refăcut vechea decorație lineară a fațadelor.

Între anii 1939-1940 s-a refăcut acoperișul la corpul bisericii, coborându-se nivelul pentru a se repune în valoare ferestrele vechi ale pereților turlei ce fuseseră acoperite de acoperiș. De asemenea s-a refăcut jgheabul de piatră dintre biserică și turnul clopotniță, reșezându-se blocurile dislocate.

Documentar foto

1. Biserica Sfântul Sava, Iași, Biserica vazută dinspre sud înainte de restaurare, foto Ștefan Balș, cca. 1936, Fototeca INP

2. Biserica Sfântul Sava, Iași, Intrarea turnului clopotniță spre sud în timpul restaurării, foto Ștefan Balș, cca. 1936, Fototeca INP

3. Biserica Sfântul Sava, Iași, Biserica văzută dinspre sud după restaurarea turnului clopotniță, foto Ștefan Balș, cca. 1936, Fototeca INP

Bibliografie

Arhiva INP, fond CMI, dos. 2006

Autor Ist. Alin Saidac

FOTO 1

FOTO 2

FOTO 3